

## ПОНЯТТЯ ІНЖИНІРИНГУ ТА ЙОГО ЗНАЧЕННЯ У РИНКОВИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

© Городиська Н.А., 2012

**На підставі огляду та узагальнення різних підходів до трактування поняття “інжиніринг” виявлено їхні переваги та недоліки, а також на основі цього розвинуто сутність зазначеного поняття. Окрім того, обґрунтовано значення інжинірингу у ринкових умовах господарювання.**

**Ключові слова:** виробництво, інжиніринг, інжинірингова діяльність, інжиніринговий продукт, послуги, роботи.

N. Horodyska  
Lviv Polytechnic National University

## THE CONCEPT OF ENGINEERING AND ITS ROLE IN MARKET CONDITIONS

**The article under review and synthesis of existing approaches to the interpretation of the concept of “engineering” their strengths and weaknesses are identified, and based on the essence of this concept is developed. Additionally, the engineering in market conditions is justified.**

**Key words:** production engineering, engineering activities, engineering products, services, work.

**Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями.** Досвід економічно розвинених країн свідчить про те, що сьогодні конкурентні переваги мають ті суб'єкти господарювання, які зосередили свою увагу на впровадженні сучасних технологій. Саме вони, а також їх продумане застосування та використання дають змогу підприємствам успішно функціонувати в умовах динамічного розвитку ринку. Купівля-продаж технологій, їх модернізація, впровадження інновацій у виробничих процесах, технічне переоснащення підприємств і не тільки – у цьому всьому одне із ключових місць належить інжинірингу та інжиніринговим підприємствам.

Розроблення теоретичних та прикладних рекомендацій у сфері формування та діяльності інжинірингових підприємств повинно забезпечити раціональне співвідношення між забезпеченням інтересів суспільства та держави в різних сферах економіки, з одного боку, та економічною ефективністю функціонування інжинірингових суб'єктів господарювання, з іншого. З огляду на це, першочерговим завданням у цій сфері є з'ясування сутності інжинірингу, що й пояснює необхідність та актуальність комплексного дослідження цієї проблеми.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання цієї проблеми.** Тематику дослідження різних аспектів інжинірингу розкривають у своїх працях чимало вітчизняних та зарубіжних науковців, зокрема В. Геєць, М.П. Денисенко, О.С. Кузьмін, Н.В. Краснокутська, Д.В. Кукленко, А.А. Лобанов, І.І. Мазур, В.І. Максимов, О.В. Редкін, Н.В. Федькевич, А. Чупрін, В.Д. Шапіро та ін. У працях цих та інших авторів обґрунтовано взаємозв'язок

інжинірингу та бізнесу, розкрито особливості здійснення окремих видів інжинірингу, виявлено його вплив на перебіг бізнес-процесів організацій, охарактеризовано його завдання на різних етапах інноваційної діяльності, висвітлено маркетингові особливості надання інжинірингових послуг тощо. Попри чималу кількість напрацювань у зазначеній сфері, низку важливих питань із вказаної тематики досі не розв'язано. Таким невирішеним завданням можна вважати обґрунтування поняття інжинірингу. Хоча це поняття вживається доволі часто, однозначної його дефініції немає.

**Цілі статті.** Цілями цієї статті є аналізування різних підходів до трактування поняття “інжиніринг”, виявлення їхніх переваг та недоліків, а також на основі цього розвиток сутності зазначеного поняття.

**Виклад основного матеріалу.** Сучасна економіка та різні її сфери сьогодні потребують комплексного підходу до здійснення виробничо-господарської діяльності. Суб'єкту господарювання недостатньо придбати технологічну лінію, інформаційну систему чи інше обладнання. Він зацікавлений в тому, щоб це все було фахово відібрано, змонтовано та експлуатовано. Саме завдяки цьому рівень конкурентоспроможності виробництва буде вищим. Звертаючись в інжинірингове підприємство лише з технічним завданням, суб'єкт господарювання через певний час одержить кілька варіантів вирішення цього завдання з обґрунтуванням витрат на його реалізацію. Окрім того, працівники інжинірингового підприємства можуть запропонувати варіанти можливого обладнання для виконання зазначених завдань, забезпечити його монтаж та пусконаладжувальні роботи. Вони також за бажанням замовника підготують усі необхідні проектні документи, забезпечать навчання персоналу, ліцензують виробництво, здійснять сертифікацію продукції тощо. Отже, саме необхідність комплексного підходу до введення виробничо-господарської діяльності і реалізації відповідних проектів спричинила розвиток нового напрямку діяльності – інжинірингу.

Огляд та узагальнення літературних джерел дає змогу стверджувати, що поняття “інжиніринг” щораз частіше вживають у літературних джерелах, незважаючи на те, що в Україні цей вид підприємницької діяльності є ще доволі молодим. Узагальнення поглядів науковців до трактування сутності цього поняття дає змогу зробити висновок про те, що немає його однозначної дефініції. Зокрема, це видно із наведеної у таблиці інформації.

#### Трактування поняття “інжиніринг” у літературних джерелах

Літературні джерела	С.	Трактування поняття “інжиніринг”
1	2	3
Американська рада з професійного розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <a href="http://www.imperiavkusa.ru/winteq/winteq.php?inc=archive/003_2004_01/art_1#Anchor-31618">http://www.imperiavkusa.ru/winteq/winteq.php?inc=archive/003_2004_01/art_1#Anchor-31618</a>	–	Це творче застосування наукових методів і принципів до проектування і розроблення будівель (споруд), машин, апаратів, виробничих процесів і методів їх використання окремо чи в комбінації
Балабанов И.Т. Инновационный менеджмент: [учебн. пособие] / И.Т. Балабанов. – СПб.: Питер, 2000. – 208 с.	с. 201	Надання технологічних знань, необхідних для придбання, монтажу і використання куплених або орендованих машин і устаткування
Білоусько В.С. Проблеми трансферу інтелектуального капіталу в системі об'єктів права інтелектуальної власності і нематеріальних активів / В.С. Білоусько, М.І. Беленкова, Т.Ю. Білоусько, В.М. Тимчук // Вісник Центру наукового забезпечення агропромислового виробництва Харківської області: науково-виробничий збірник. – 2011. – Вип. 10. Серія: економіка. – С. 348–361.	с. 354	Це роботи і послуги, які вимагають проведення науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, підготовку проектних пропозицій і техніко-економічних обґрунтувань будівництва промислових та інших господарських об'єктів; проведення інженерно-пошукових робіт для спорудження об'єктів, проектування конструкторських і технологічних процесів

1	2	3
Дідківський М.І. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: [навч. посіб.] / М.І. Дідківський. – К: Знання, 2004. – 462 с.	с. 446	Надання технологічних знань, необхідних для придбання, монтажу і використання куплених або орендованих машин та устаткування
[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <a href="http://www.statedutytrade.com/inzhiniringovye-operatsii.html">http://www.statedutytrade.com/inzhiniringovye-operatsii.html</a>	-	Виконання комплексу операцій з надання послуг виробничого, комерційного й науково-технічного характеру, здійснюваних спеціалізованими інженерно-консультаційними промисловими, будівельними й іншими компаніями.
Загородній А.Г. Фінансово-економічний словник / А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк. – Львів: Видавництво Національного університету “Львівська політехніка”, 2005. – 714 с.	с. 234	Інженерно-консультаційні послуги та роботи дослідницького, проектно-конструкторського, розрахунково-аналітичного характеру, зокрема з підготовки техніко-економічних обґрунтувань проектів, бізнес-планів, надання рекомендацій щодо управління виробництвом та його організації
Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: [підруч. для вузів] / За ред. проф. І.В. Багрової. – К: Центр навчальної літератури, 2004. – 580 с.	с. 94	Інженерно-консультаційні послуги з метою створення підприємств та інших об’єднань
Іванова Л.О. Селекційний інжиніринг у тваринництві / Л.О. Іванова, В.О. Іванов, В.В. Колесніков // Науковий журнал “Таврійський науковий вісник”. – 2010. – № 69. – С. 35–39.	с. 37	Вид інноваційної діяльності, що передбачає надання послуг дослідницького, проектно-конструкторського, розрахунково-аналітичного характеру, які пов’язані зі створенням об’єктів сільського господарства, підготовкою техніко-економічних обґрунтувань проектів, розробленням рекомендацій щодо організації виробництва і управління, а також забезпеченням діяльності підприємств за широким спектром цілей їх маркетингової діяльності
Козик В.В. Міжнародні економічні відносини: [навч. посіб.] / В.В. Козик, Л.А. Панкова, Н.Б. Даниленко. – К: Знання, 2008. – 406 с.	с. 157	Інженерно-технічні та консультативні послуги щодо створення об’єктів промисловості, виробничої та соціальної інфраструктур. Ці послуги містять комплекс робіт, який включає передпроектні техніко-економічні дослідження та обґрунтування, лабораторні або експериментальні дороблення технології чи прототипу, розроблення детальних структур проекту від ескізного варіанта до видання специфікації на обладнання, технологічне супроводження в процесі освоєння технології чи обладнання, консультування в процесі реалізації проекту тощо
Лобанов А.А. Организация инжиниринговых услуг с применением логистики: [автореф. дис. ... канд. экон. наук: спец. 08.00.05 – экономика и управление народным хозяйством] / А.В. Чуприн. – Москва, 2009. – 24 с.	с. 11	Сукупність проектних, консалтингових, інженерних робіт із створення (будівництва) і обслуговування об’єкта шляхом маркетингових досліджень та їхнього логістичного забезпечення
Лукін С.Ю. Україна на сучасному ринку наукоємної продукції / С.Ю. Лукін, Р.П. Козаченко // Економічний простір: збірник наукових праць. – 2008. – № 11. – С. 29–35.	с. 31	Надання технологічних знань, необхідних для придбання, монтажу і використання куплених або орендованих машин і устаткування

1	2	3
Онлайн-сервіс “Мій Хелпер” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <a href="http://myhelper.in/index.php?newsid=1089">http://myhelper.in/index.php?newsid=1089</a>	-	Інженерно-консультаційні послуги досвідченого, проектно-конструкторського, розрахунково-аналітичного характеру, підготовка техніко-економічних обґрунтувань проектів (розробка ТЕО), вироблення рекомендацій у галузі організації виробництва і управління.
Предборський В. Інноваційні технології управління в системі факторів підвищення ефективності діяльності ОВС / В. Предборський // Вісник Академії управління МВС. – 2009. – № 3. – С. 23–34.	с. 26	Комплекс інженерно-консультаційних послуг, пов'язаних зі створенням і забезпеченням діяльності певних об'єктів
Редкін О.В. Упровадження інжинірингу та девелопменту в інноваційно-інвестиційну модель розвитку й організації діяльності сучасних підприємств / О.В. Редкін, Д.М. Толкачов // Економіка і регіон. – 2009. – № 4 (23). – С. 102–107.	с. 103	Надання послуг дослідницького, проектно-конструкторського, розрахунково-аналітичного, виробничого й організаційного характеру, включаючи розробку техніко-економічного обґрунтування (ТЕО) і бізнес-планів, проектів і програм, рекомендацій у сфері організації виробництва, маркетингу та управління
Румянцев А.П. Світовий ринок послуг: [навч. посіб.] / А.П. Румянцев, Ю.О. Коваленко. – К: Центр навчальної літератури, 2006. – 456 с.	с. 212	Сфера діяльності, що включає розробку питань створення об'єктів промисловості, інфраструктури тощо у формі надання на комерційній основі різних інженерно-консультаційних послуг з використання науково-технічних, технологічних та управлінських розробок
Синиця М.І. Використання соціальних технологій в державному управлінні / М.І. Синиця // Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія “Управління”: зб. наук. пр. – 2011. – № 3. – С. 18–23.	с. 20	Це область людської інтелектуальної діяльності, дисципліна, професія, завданням якої є застосування досягнень науки, техніки, використання законів і природних ресурсів для вирішення конкретних проблем, цілей і завдань людства
Теория и практика инжиниринга [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <a href="http://www.imperiavkusa.ru/winteq/winteq.php?inc=archive/003_2004_01/art_1#Anchor-31618">http://www.imperiavkusa.ru/winteq/winteq.php?inc=archive/003_2004_01/art_1#Anchor-31618</a>	-	Комплекс послуг у виробничій, комерційній та науково-технічній сферах
Тлумачний словник української мови [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <a href="http://uktdic.appspot.com/">http://uktdic.appspot.com/</a>	-	Діяльність із надання інженерно-консультаційних послуг стосовно створення промислових об'єктів, а також об'єктів виробничої та соціальної інфраструктури
Чуприн А.В. Методические основы проектного управления конкурентоспособностью инжинирингового предприятия: [автореф. дис. ... канд. экон. наук: спец. 08.00.05 – экономика и управление народным хозяйством] / А.В. Чуприн. – Москва, 2008. – 16 с.	с. 7	Процес взаємодії суб'єктів ринку, спрямований на створення додаткової споживчої цінності шляхом оптимізації інвестиційних витрат клієнта
Щелкунова О.В. Кластер як фактор розвитку потенціалу регіону / О.В. Щелкунова, Л.В. Бугір, І.І. Сокол // Науковий вісник Ужгородського університету: збірник наукових праць. Серія: економіка. – 2008. – № 26. – С. 95–99.	с. 97	Надання послуг дослідницького, проектно-конструкторського, розрахунково-аналітичного, виробничого характеру, включає підготовку обґрунтування інвестицій, вироблення рекомендацій у сфері організації виробництва і управління, а також реалізації продукції

Узагальнюючи інформацію, наведену у таблиці, усі погляди теоретиків і практиків щодо трактування поняття “інжиніринг” можна звести до кількох груп. До першої групи варто зарахувати авторів та джерела, у яких інжиніринг розглядають як певні роботи і послуги (інженерно-консультаційні, проектні, консалтингові тощо) (В.С. Білоусько, А.Г. Загородній, І.В. Багорова, В.В. Козик, А.А. Лобанов, Л.А. Панкова, В. Предборський та ін.). Другу групу становлять науковці, які трактують інжиніринг як діяльність чи сферу діяльності (О.Ю. Коваленко, А.П. Румянцев, М.І. Синиця та ін.). Згідно із третім підходом до трактування сутності інжинірингу це поняття розглядається як надання певних послуг чи виконання робіт.

Дискусійним можна вважати трактування поняття “інжиніринг” згідно з позицією Л.О. Іванова (див. таблицю), який визначає інжиніринг як вид інноваційної діяльності. В аналізованому аспекті варто зауважити, що не завжди інжиніринг пов'язаний із інноваціями та інноваційною діяльністю. Доволі загальними та такими, які не розкривають глибину змісту поняття, можна вважати підходи до визначення сутності інжинірингу А.В. Чупріна та Американської ради з професійного розвитку (див. таблицю).

Розглядаючи, як трактують сутність поняття “інжиніринг” представники першого напрямку (як певні роботи чи послуги), варто звернути увагу на те, що такий підхід відповідає іншому економічному поняттю – “інжиніринговий продукт”, тобто результат інжинірингової діяльності. До таких висновків можна дійти, аналізуючи інші подібні взаємопов'язані поняття (наприклад, інноваційна діяльність – інноваційний продукт, страхування – страховий продукт тощо).

Не до кінця можна погодитись із трактуванням сутності поняття “інжиніринг” й представниками другого напрямку, згідно з яким інжиніринг, як зазначалось вище, є діяльністю чи видом діяльності. Потрібно вказати на те, що доцільніше у цьому випадку використовувати поняття “інжинірингова діяльність”, яке б і наголошувало на тому, що інжиніринг є одним із видів підприємницької діяльності. Як приклад, можна розглянути співвідношення понять “аудит” та “аудиторська діяльність”. Відповідно до Закону України “Про аудиторську діяльність” від 22.04.1993 р. № 3125-ХІІ зі змінами та доповненнями, під аудитом слід розуміти перевірку даних бухгалтерського обліку і показників фінансової звітності суб'єкта господарювання з метою висловлення незалежної думки аудитора про її достовірність в усіх суттєвих аспектах та відповідність вимогам законів України, положень (стандартів) бухгалтерського обліку або інших правил (внутрішніх положень суб'єктів господарювання) згідно із вимогами користувачів (ст. 3). Натомість, згідно зі ст. 3 цього самого Закону, аудиторська діяльність – це підприємницька діяльність, яка включає в себе організаційне та методичне забезпечення аудиту, практичне виконання аудиторських перевірок (аудит) та надання інших аудиторських послуг. Отже, бачимо, що фактично у наведеному прикладі йдеться про два різні з економічного погляду поняття (хоча й із однієї сфери). Подібні висновки можна зробити, порівнюючи поняття “консалтинг” – “консалтингова діяльність”, “лізинг” – “лізингова діяльність”, “експорт” – “експортна діяльність” тощо.

Розглядаючи співвідношення зазначених вище та інших понять, можна зробити висновок, що поняття “інжиніринг” варто розглядати із позиції представників третього напрямку, тобто як надання певних послуг чи виконання робіт. В аналізованому аспекті можна навести ще декілька прикладів, які підтверджують одержані висновки. Зокрема, відповідно до Тлумачного словника української мови [3], моніторинг – це “безперервне стеження за яким-небудь процесом з метою виявлення його відповідності бажаному результату, а також прогнозування та запобігання критичним ситуаціям”; спонсорство – це “фінансова підтримка, допомога кому-небудь, чому-небудь в обмін на рекламу своєї діяльності, продукції, імені, назви, торгової марки і т. ін.”. У Фінансово-економічному словнику А. Загороднього та Г. Вознюк поняття “страхування” означає “створення страхових (грошових) фондів, призначених для повного або часткового відшкодування втрат суб'єктам господарювання від непередбачених обставин та надання допомоги громадянам (чи їх сім'ям) у разі настання страхових випадків – досягнення певного віку, втрати працездатності, смерті тощо” [1, с. 552]; поняття “реквізиція” – “тимчасове вилучення або повне відчуження державою майна фізичних чи юридичних осіб відшкодуванням його вартості” [1, с. 489]. Отже, у кожному із наведених визначень акцент зроблено на змісті поняття.

Варто зауважити, що у чинному законодавстві інжиніринг розглядається також як надання послуг і виконання робіт. Зокрема, у Податковому кодексі України від 02.12.2010 р. № 2755-VI у п. 14.1.85 зазначено, що інжиніринг – це “надання послуг (виконання робіт) із складення технічних завдань, проектних пропозицій, проведення наукових досліджень і техніко-економічних обстежень, виконання інженерно-розвідувальних робіт з будівництва об’єктів, розроблення технічної документації, проектування та конструкторського опрацювання об’єктів техніки і технології, надання консультації та авторського нагляду під час монтажних та пусконаладжувальних робіт, а також надання консультацій, пов’язаних із такими послугами (роботами)”. Наведене трактування практично таке саме, яким воно було і в Законі України “Про оподаткування прибутку підприємств” від 28.12.1994 р. № 334/94-ВР, що втратив чинність.

Огляд та узагальнення трактування поняття “інжиніринг” представниками третього напрямку дає змогу стверджувати про відсутність однозначної дефініції цього поняття. Зокрема, основна відмінність цих визначень полягає у різному наборі робіт чи послуг, що надають інжинірингові підприємства в межах інжинірингу (про різноманітність цього набору свідчить й огляд позицій представників інших напрямів). Зауважимо, що й у чинному законодавстві цей набір різниться. До прикладу, можна навести визначення поняття “інжиніринг” згідно з Наказом Державного комітету статистики “Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2005” від 25.12.2005 р. № 375. Відповідно до цього нормативно-правового акта діяльність у сфері інжинірингу охоплює: “консультування у галузі архітектури на попередніх стадіях проектування; архітектурно-проектні роботи: проектування будівель та споруд, включаючи виготовлення робочих креслень, нагляд за будівництвом (діяльність генеральних підрядників: замовлення проекту, розроблення проектно-кошторисної документації, укладання договорів на будівельні роботи, контроль виконання, здавання об’єктів “під ключ”), планування міст, включаючи ландшафтне проектування садів, парків, спортивних споруд тощо; проектування виробничих будівель та споруд; проектування, управління проектами, інженерно-технічну діяльність: проектування інженерних споруд, включаючи гідротехнічні споруди, проектування руху транспортних потоків, розроблення та реалізацію проектів у галузі електротехніки, електроніки, гірництва, хімічної технології, машинобудування, промислового будівництва та системотехніки, техніки безпеки тощо; розроблення проектів у галузі кондиціонування повітря, холодильної техніки, санітарної техніки та систем контролю за забрудненням навколишнього середовища, будівельної акустики тощо; діяльність технічних консультантів; інші послуги в галузі проектно-конструкторських робіт”.

У Законі України “Про архітектурну діяльність” від 20.05.1999 р. № 687-XIV зазначено, що інжиніринг – “діяльність з надання послуг інженерного та технічного характеру, до яких належать проведення попередніх техніко-економічних обґрунтувань і досліджень, експертизи проекту, розробка програм фінансування будівництва, організація виготовлення проектно-кошторисної документації, проведення конкурсів і торгів, укладання договорів підряду, координація діяльності всіх учасників будівництва, а також здійснення технічного нагляду за будівництвом об’єкта архітектури та консультації економічного, фінансового або іншого характеру”.

Варто погодитись із твердженням авторів у роботі [2], згідно з яким доволі складно навести точний перелік робіт і послуг, які повинні входити у “пакет інжинірингу”. Це залежить як від вибору замовника, так і від особливостей тієї чи іншої сфери економіки. З іншого боку, необхідно враховувати також динамічність ринкового середовища, у зв’язку із чим можуть виникати нові види таких робіт і послуг, які також належать до інжинірингових. Фіксування виключного переліку інжинірингових робіт і послуг через цю причину може призвести в майбутньому до юридичних суперечностей.

Огляд і узагальнення позицій авторів щодо формування набору інжинірингових робіт і послуг дає змогу об’єднати їх у дві групи: 1) роботи і послуги, пов’язані із підготовленням виробництва (складення технічних завдань, проектування, розроблення проектно-кошторисної документації, укладання договорів на будівельні роботи, конструкторські роботи тощо); 2) роботи і послуги, пов’язані із забезпеченням нормального перебігу виробничого процесу (моніторинг виробничого процесу, технічне консультування тощо).

З урахуванням вищенаведеного під інжинірингом пропонується розуміти виконання різноманітних робіт і надання послуг (зокрема інженерно-розвідувальних, консультаційних,

архітектурно-проектних, проектних, дослідницьких, розрахунково-аналітичних тощо), пов'язаних із підготовленням та забезпеченням нормального перебігу виробництва. Таке трактування дає змогу пов'язати інжиніринг із різними видами економічної діяльності (будівництвом, містобудуванням, електротехнікою, гірництвом, хімічною промисловістю, машинобудуванням тощо). Причому під виробництвом у цьому визначенні слід розуміти наведене у Тлумачному словнику української мови [3] трактування, згідно із яким це “процес, у перебігу якого люди, зв'язані між собою певними виробничими відносинами, створюють матеріальні та нематеріальні блага”. Отже, виробництво – це те, що характерне для машинобудівного підприємства, будівельного, хімічного, енергетичного тощо. Воно здійснюється як тоді, коли виготовляється товар, так і тоді, коли будується будівля чи експлуатуються промислові, інфраструктурні чи інші об'єкти. Також варто наголосити на тому, що запропоноване авторське визначення поняття “інжиніринг” не суперечить визначенню, яке міститься у Податковому кодексі України, лише є більш узагальненим та універсальним.

Як визначено у роботі [4, с. 248], історія інжинірингу сягає початку ХХ ст. і зародився цей вид діяльності в Англії. На початках інжиніринг був пов'язаний лише із цивільним будівництвом, а вже пізніше він поширився і в промисловості, зокрема і в США. Змістом інжинірингу цього етапу було надання інженерно-консультаційних послуг. Після Другої світової війни, у зв'язку із необхідністю масового будівництва військових об'єктів, доріг, аеропортів, портів тощо, інжинірингова діяльність стає дуже поширеною в багатьох країнах світу. Сприяла цьому також активна позиція та діяльність різноманітних міжнародних організацій, чимало з яких було утворено саме в цей час. Як результат, у 50-ті роки ХХ ст. інжиніринг став самостійною сферою діяльності, а, як вказано у роботі [2], інжинірингові підприємства розширили напрями своєї діяльності, зокрема за рахунок будівництва промислових об'єктів “під ключ”.

Сьогодні інжинірингові підприємства здійснюють автоматизацію окремих вузлів, цехів чи виробничих підрозділів, будують заводи “під ключ”, забезпечують розроблення технологічної схеми виробництва з урахуванням особливостей просторового розміщення виробничих площ замовника та специфіки його енергопостачання, розробляють бізнес-плани, адаптують відповідно до вимог чинного законодавства імпорту документацию. Вони є фахівцями у своїй сфері, налагодили контакти із виробниками обладнання, знають його особливості, переваги та недоліки.

Незважаючи на немалу вартість інжинірингових робіт та послуг (які переважно є інвестиціями), їхнє використання є здебільшого економічно обґрунтованим, адже знижує рівень ризику реалізації проектів, значно економить час замовника. Останньому не потрібно контактувати із різними організаціями та особами, адже це бере на себе інжинірингове підприємство.

**Висновки та перспективи подальших розвідок за проблемою.** За результатами аналізування поглядів вітчизняних та іноземних теоретиків і практиків на трактування поняття “інжиніринг” встановлено, що немає однозначного визначення змісту цього поняття. У результаті проведеного дослідження виокремлено три підходи до трактування сутності поняття “інжиніринг”. Вивчення їхніх переваг та недоліків дало змогу запропонувати авторське визначення цього поняття, згідно із яким під інжинірингом слід розуміти виконання різноманітних робіт і надання послуг (зокрема інженерно-розвідувальних, консультаційних, архітектурно-проектних, проектних, дослідницьких, розрахунково-аналітичних тощо), пов'язаних із підготовленням та забезпеченням нормального перебігу виробництва. Перспективами подальших розвідок за проблемою повинно бути виокремлення ознак інжинірингу, а також визначення його видів.

1. Загородній А.Г. *Фінансово-економічний словник* / А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк. – Львів: Видавництво Національного університету “Львівська політехніка”, 2005. – 714 с. 2. *Теорія і практика інжиніринга* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.imperiavkusa.ru/winteq/winteq.php?inc=archive/003\\_2004\\_01/art\\_1#Anchor-31618](http://www.imperiavkusa.ru/winteq/winteq.php?inc=archive/003_2004_01/art_1#Anchor-31618). 3. *Тлумачний словник української мови* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uktdic.appspot.com/>. 4. Федькевич Н.В. *Особливості оподаткування експорту послуг типу “інжиніринг”* / Н.В. Федькевич // *Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: економічні науки.* – 2009. – №4. – С. 247–250.